

Energijos pakankamumo vaidmuo mažinant energijos vartojimą

Vidas Lekavičius
Lietuvos energetikos institutas

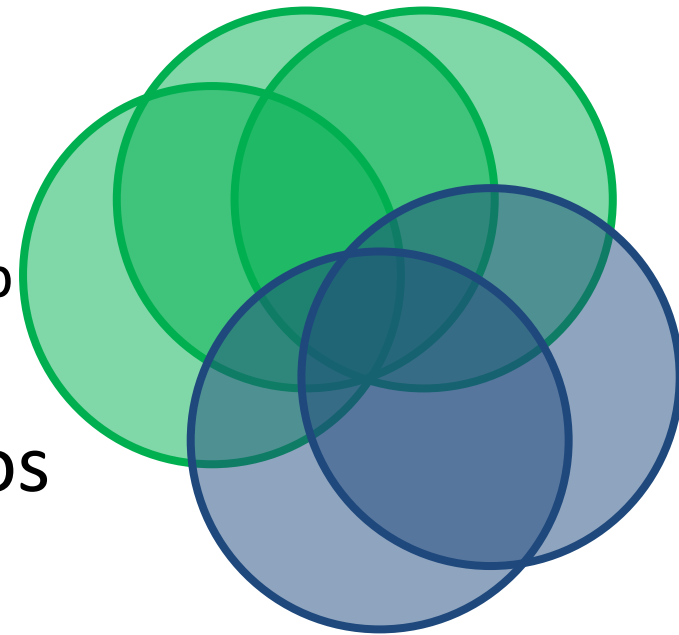

Energijos pakankamumas

- Energijos pakankamumas (angl. energy sufficiency) apibrėžiamas kaip
  - teisingumą, gerovę ir aplinkosaugines ribas atitinkantis **energijos paslaugų** suvartojimo lygis;
  - **energijos paslaugų** suvartojimo mažinimo strategija šiam tikslui pasiekti.
- Požiūriai į energijos pakankumą:
  - Kas **turi būti** pasiekta (~normatyvinis požiūris)
  - Kas **gali būti** pasiekta (~pozityvinis požiūris), „žemai kabantys vaisiai“
  - Galimos šių požiūrių kombinacijos!

Energijos pakankamumas ir energijos vartojimo efektyvumas

- Pakankamumas orientuotas į ilgosenos pokyčius ir apsirūpinimą energijos paslaugomis
  - Technologijos gali būti naudojamos kaip energijos pakankamumo įgalintojas
- Efektyvumas orientuotas į energijos nuostolių mažinimą
- Efektai gali būti persidengiantys, todėl nėra sumuojami

Lietuvos energetikos instituto vykdyti projektai, susiję su energijos pakankamumu

Integrating **Energy Sufficiency** into Modelling of Sustainable Energy Scenarios

AALBORG UNIVERSITY

INFORSE-EUROPE
International Network for Sustainable Energy

Zaļā brīvība

LITHUANIAN
ENERGY
INSTITUTE

CACTUS

STRENGTHENING CENTRAL AND EASTERN
EUROPEAN CLIMATE TARGETS THROUGH
ENERGY SUFFICIENCY

nw
ASSOCIATION
négaWatt

Fraunhofer
ISI

REKK
FOUNDATION

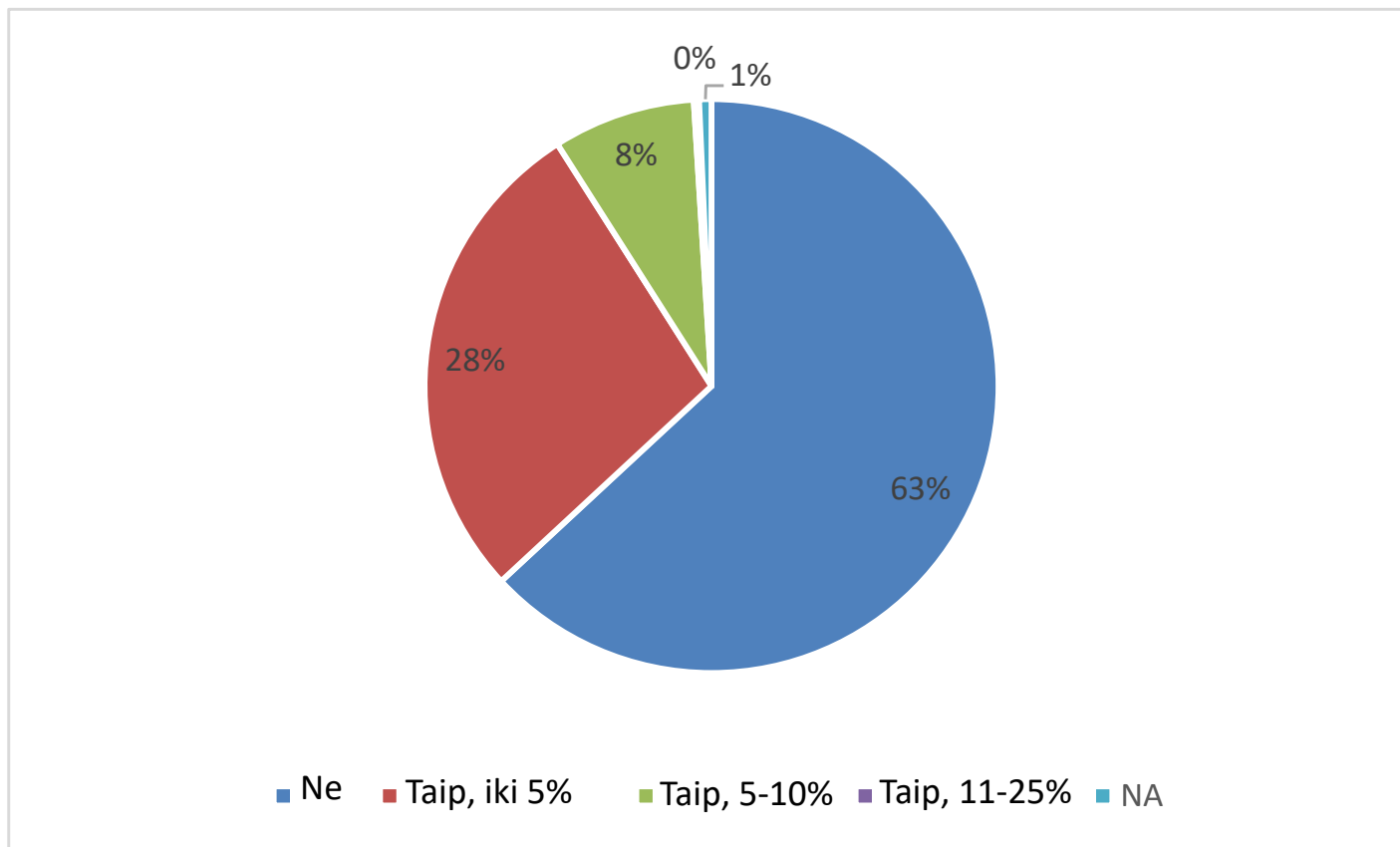
LITHUANIAN
ENERGY
INSTITUTE

<https://www.nordicenergy.org/project/integrating-energy-sufficiency-into-modelling-of-sustainable-energy-scenarios/>

<https://cactus-energy-sufficiency.eu>

Ar sutiktumėte mokėti daugiau už energiją, pagamintą iš atsinaujinančių šaltinių?

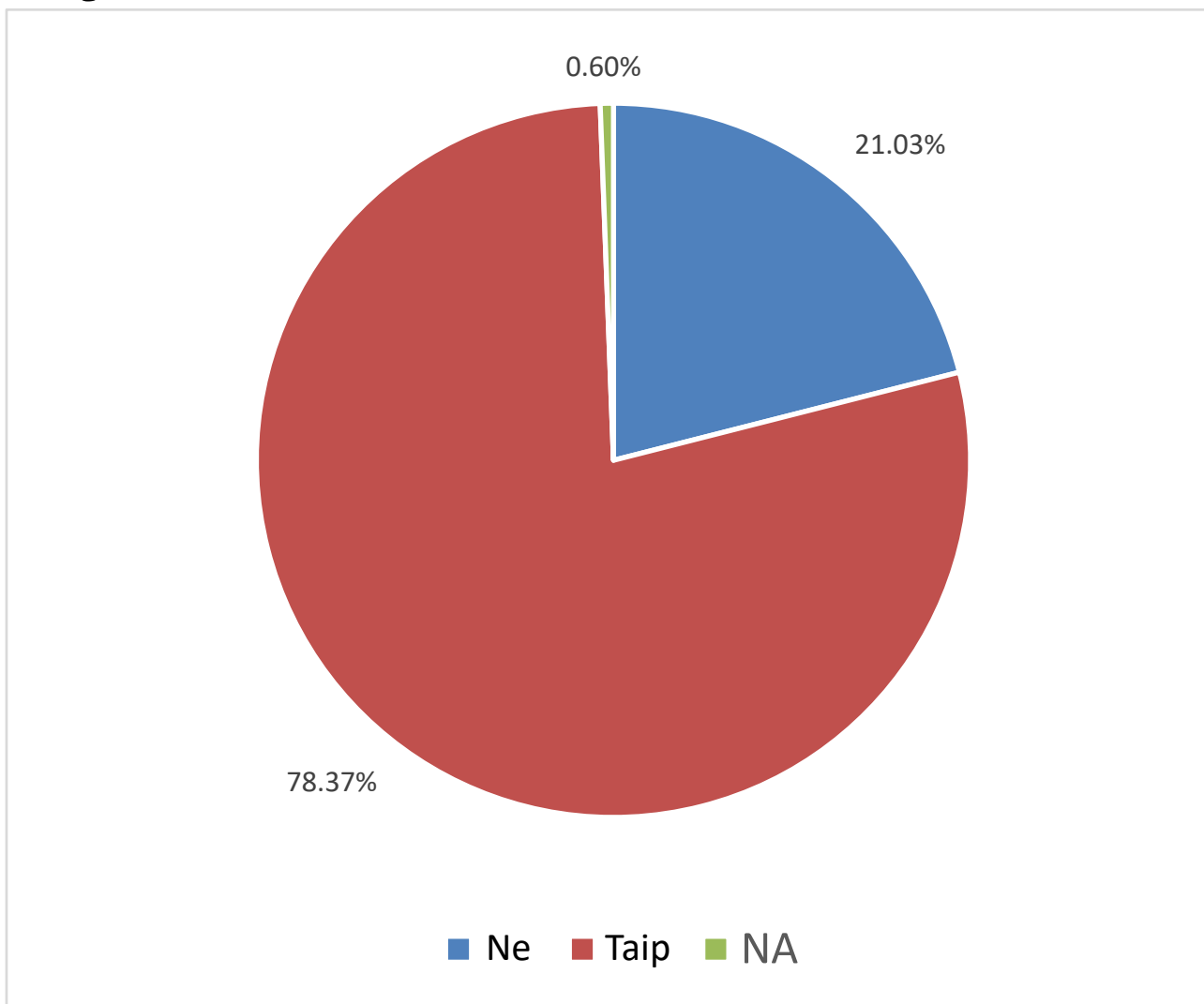
Special Eurobarometer 274. Attitudes towards energy (2006)

- No, I am not prepared to pay more
- Yes, I would pay up to 5% more
- Yes, I would pay 6 to 10% more
- Yes, I would pay 11 to 25% more
- Don't know

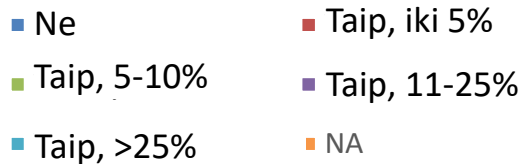
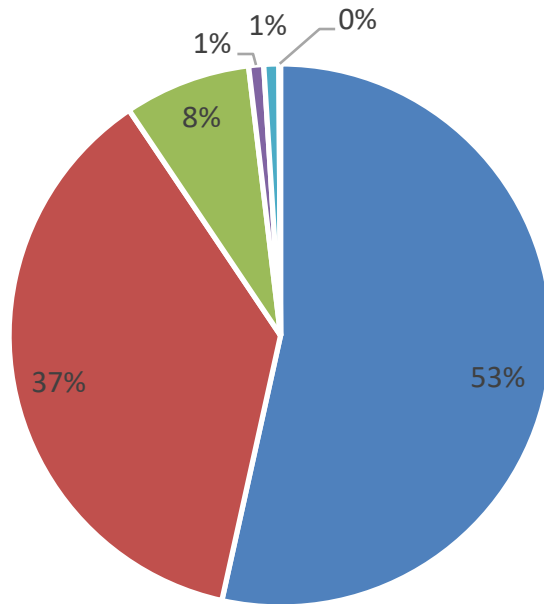
Ar taupote elektros energiją, šilumą, vandenį?

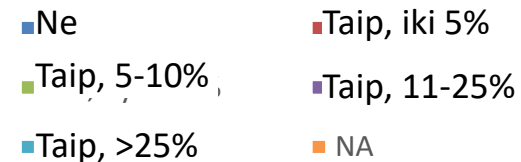
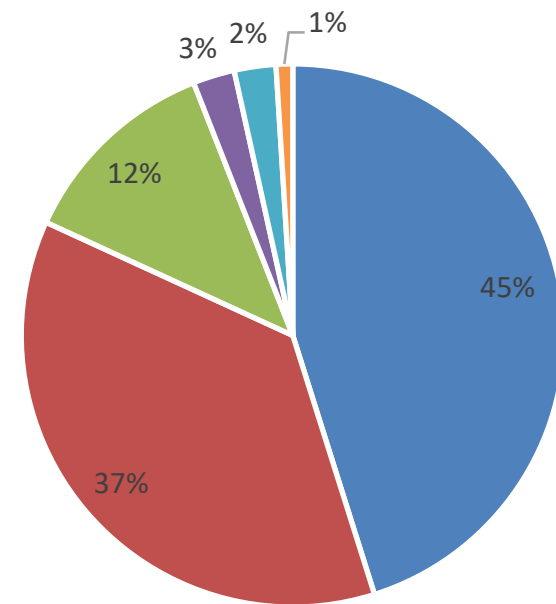

Ar sutiktumėte sumažinti savo energijos vartojimą (pvz., sumažinti patalpų temperatūrą, rečiau skalbti ir pan.)...

...dėl klimato kaitos švelninimo

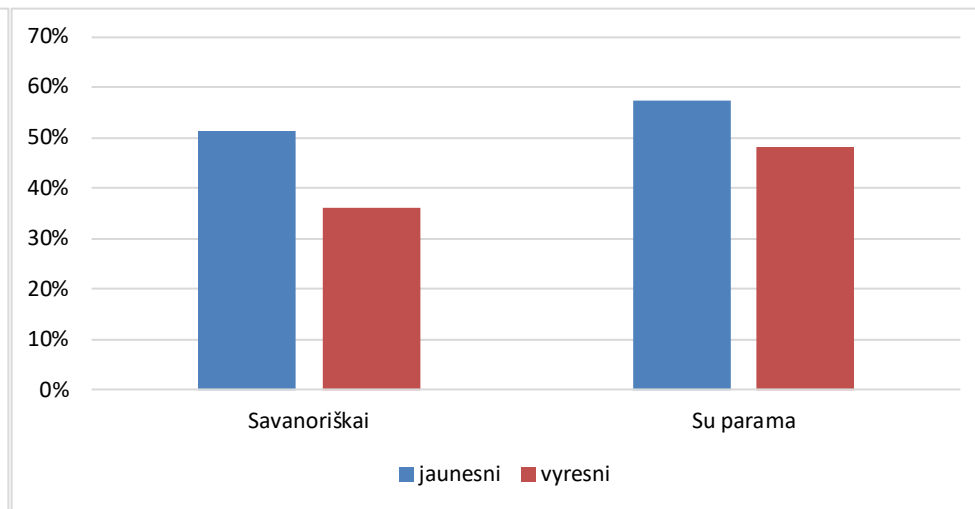
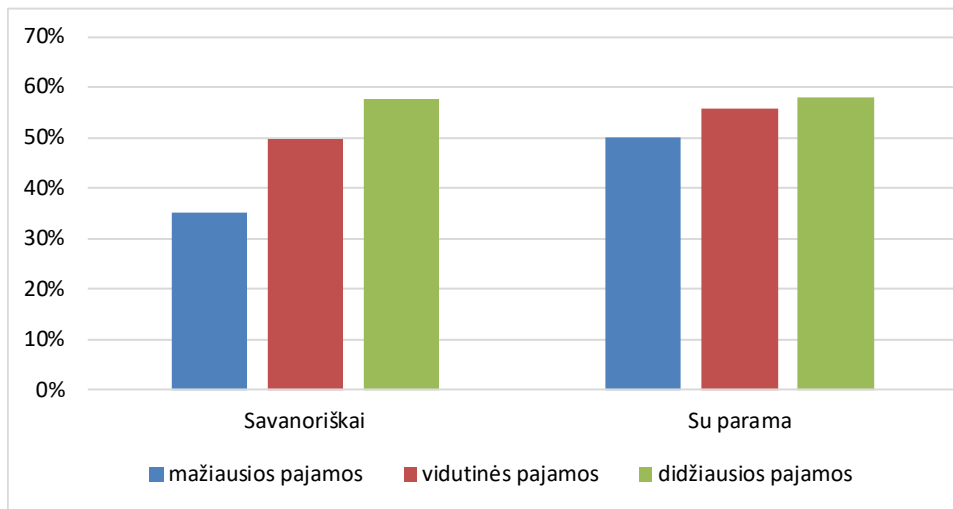
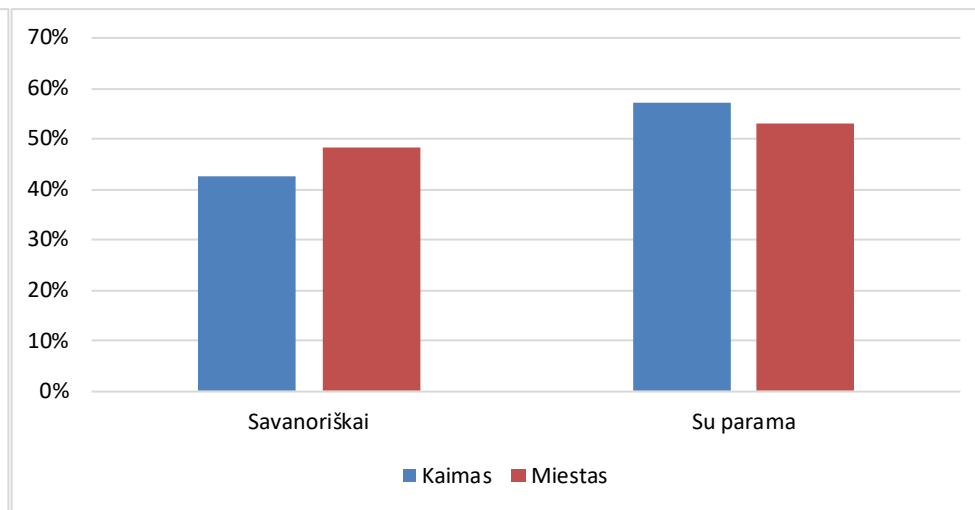
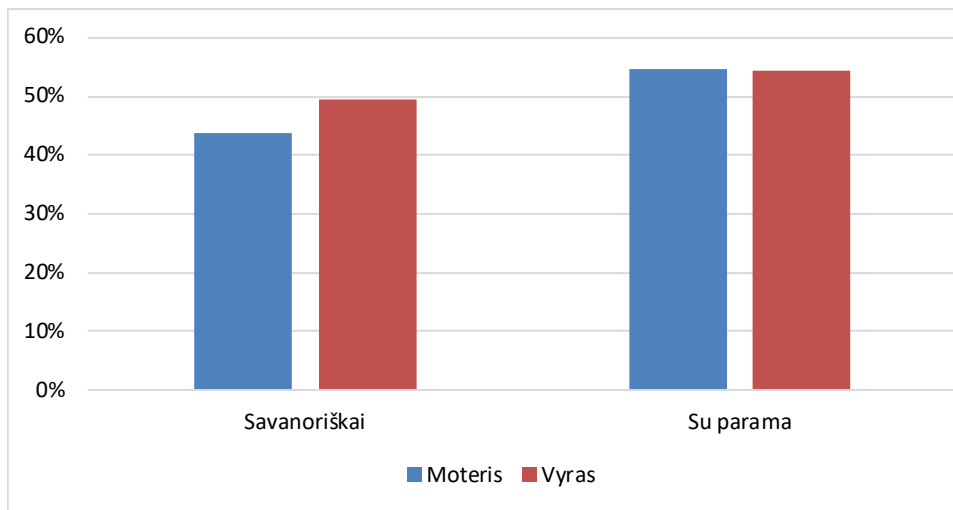

...jei būtų teikiama parama

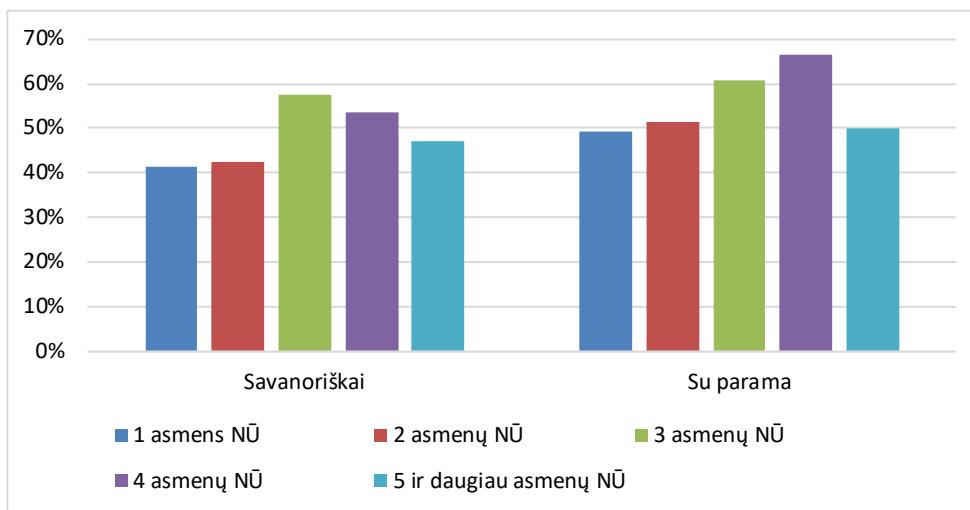
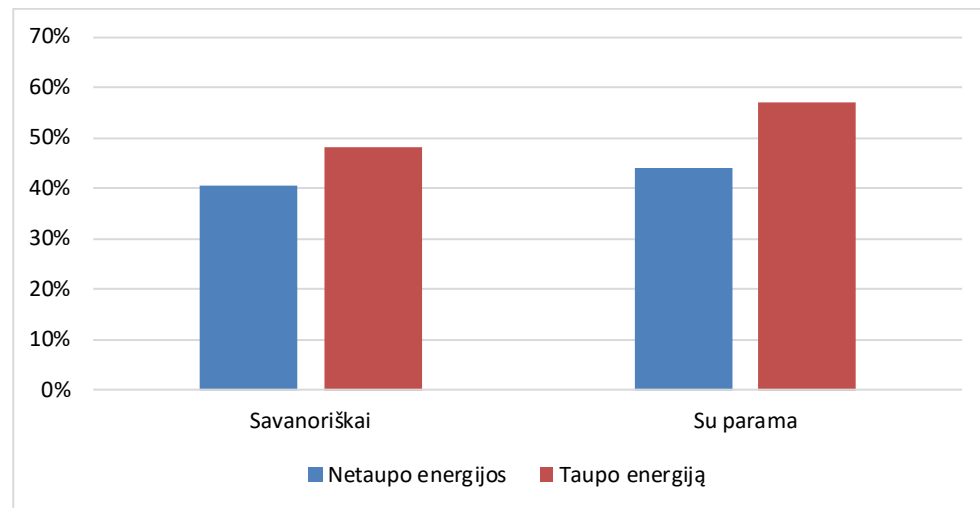
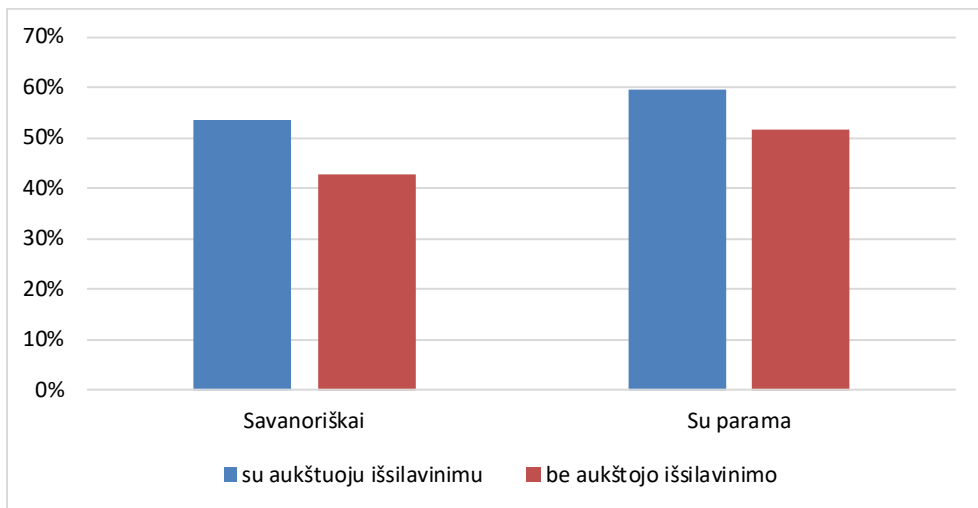
Energijos pakankamumo priimtinumumas (1)

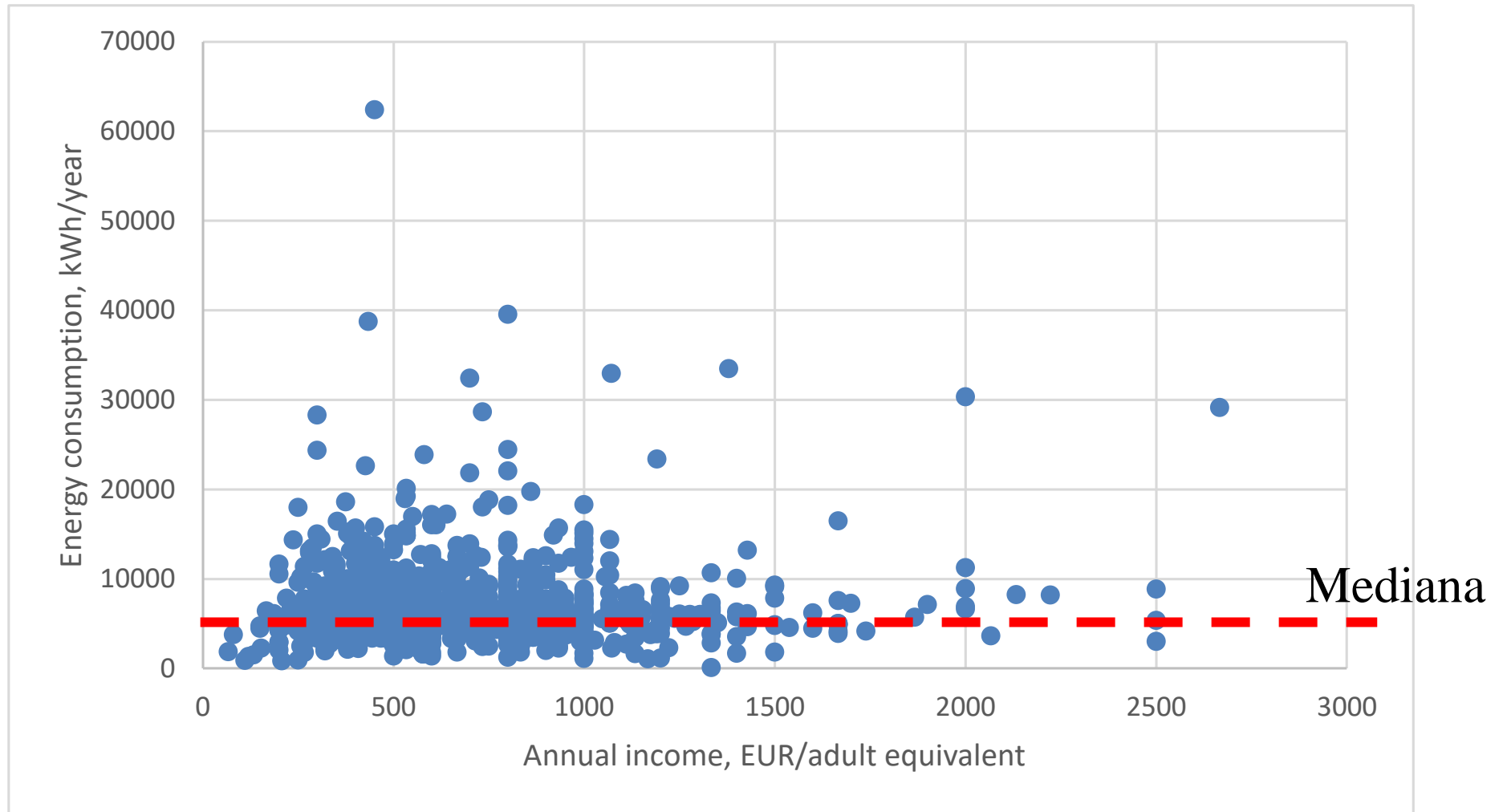

Energijos pakankamumo priimtinumumas (2)

Orientacinis energijos pakankamumo potencialas pagal energijos kiekio medianą

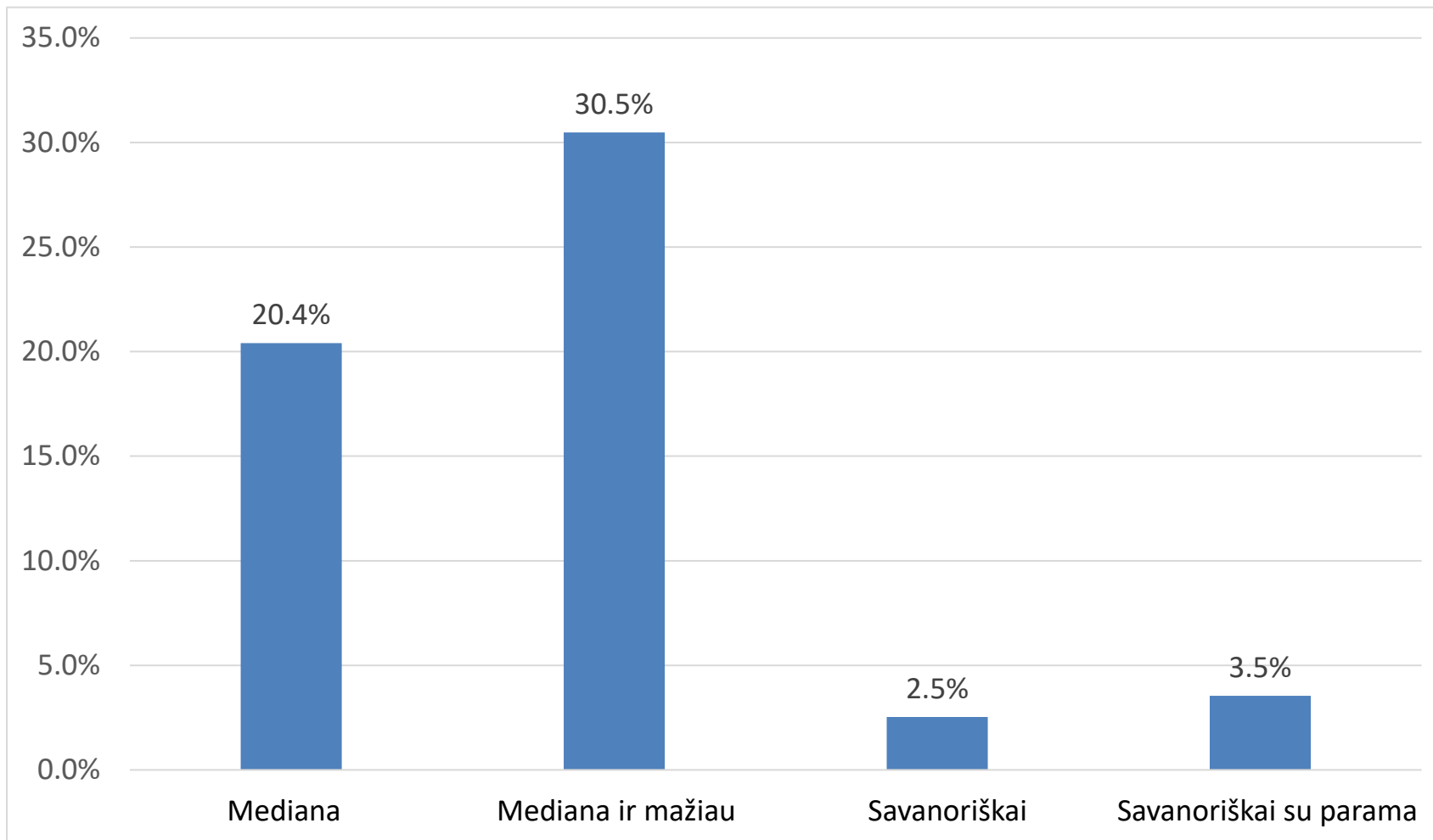

Energijos vartojimo mediana kaip energijos pakankamumo orientyras

- Energijos suvartojimo lygio mediana rodo, kas yra įmanoma daugumai visuomenės narių konkrečiomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis.
- Praktiškai neįgyvendinamas dėl namų ūkių heterogeniškumo, tačiau gali parodyti pakankamumo potencialą
- Du požiūriai:
  - Visi namų ūkiai laikosi medianinio energijos vartojimo lygio
  - Vartojimas mažinamas tik tiems namų ūkiams, kurių vartojimas viršija medianą (energijos nepritekliaus problemos nesprendžiamos)

Energijos pakankamumo poveikis energijos poreikių sumažėjimui namų ūkiuose

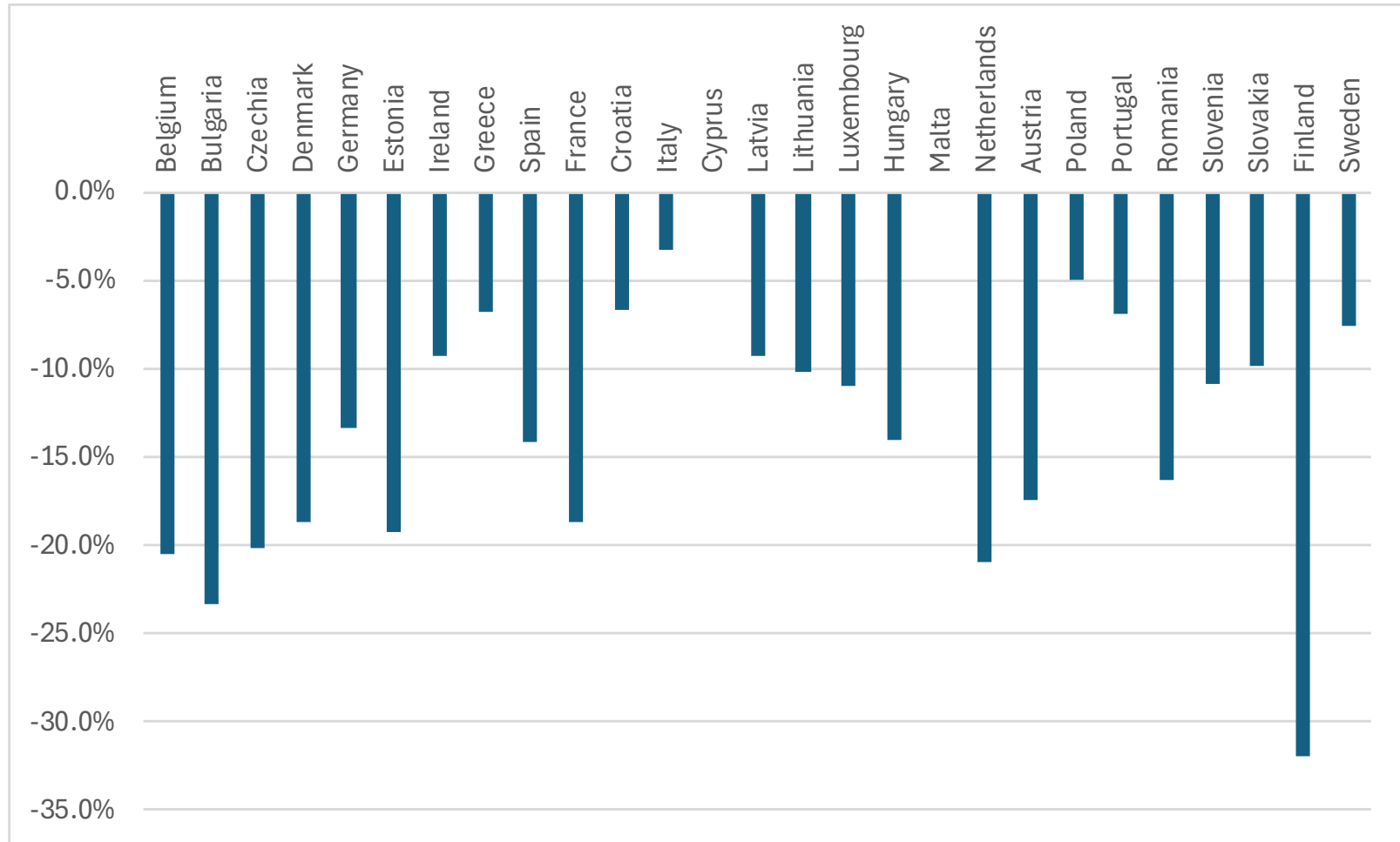
Energijos pakankamumo galimybės Danijos atveju

Household electricity demand	Consumption 2019	Action	Saving	Consumption with sufficiency
Per HH 2019, kWh/year	3234		20%	2590
Cooking	278	Optimise	20%	222
Fridge, combined fridge/freezer	281	Half HH with two fridges	16%	236
Washing machine	176	Wash less	37%	111
Dryer	228	Dry outside every second time, dry less	68%	73
Lighting	260	Turn off when not in use	30%	182
TV, DVD a.o.	442	Turn off when not in use, see more TV together	20%	354
Stereos, game consoles	105	Turn off when not in use	30%	74
PC, printer, a.o.	269	Turn off when not in use	20%	215
Network (router, modem, TV boxes)	105	Turn off at night and during work hours	35%	68
Standby - TV, PC, Stereo, Washing m, Dishwasher, Dryer	70	Turn totally off when not in use	50%	35
Other – including all uses with no proposed action	1020	No action	0%	1020

Jørgensen, M. S., Brizga, J., Lekavičius, V., Olesen, G. B., Jensen, C. L., Røpke, I., Rasmussen, R. V., Vikkelsø, A., & Kronby, H. (2022). Systematisation of experiences with energy sufficiency initiatives. <https://www.nordicenergy.org/wordpress/wp-content/uploads/2022/12/WP2-Systematisation-of-experiences-with-energy-sufficiency-initiatives.pdf>

Gamtinių dujų vartojimo namų ūkiuose sumažėjimas* (2022 m. palyginti su 2021 m.)

* Nevertinant šildymo dienolaipsnių pasikeitimo

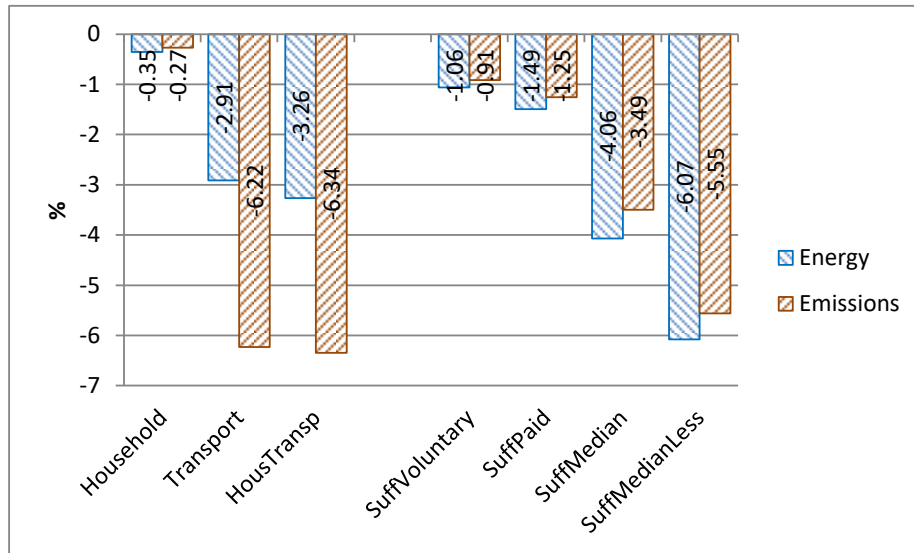
Energijos poreikių scenarijų prielaidos

- **SuffVoluntary** – bazinis scenarijus koreguojamas „savanorišku“ pakankamumu. 2,5% energijos poreikių namų ūkiuose sumažėjimas pasiekiamas laipsniškai iki 2030 m.
- **SuffPaid** – bazinis scenarijus koreguojamas „savanorišku su parama“ pakankamumu. 3,5% energijos poreikių namų ūkiuose sumažėjimas pasiekiamas laipsniškai iki 2030 m.
- **SuffMedian** – bazinis scenarijus koreguojamas taip, kad 2040 m. būtų pasiektas namų ūkių energijos poreikių sumažėjimas 20,4%.
- **SuffMedianLess** – bazinis scenarijus koreguojamas taip, kad 2040 m. būtų pasiektas namų ūkių energijos poreikių sumažėjimas 30,5%.

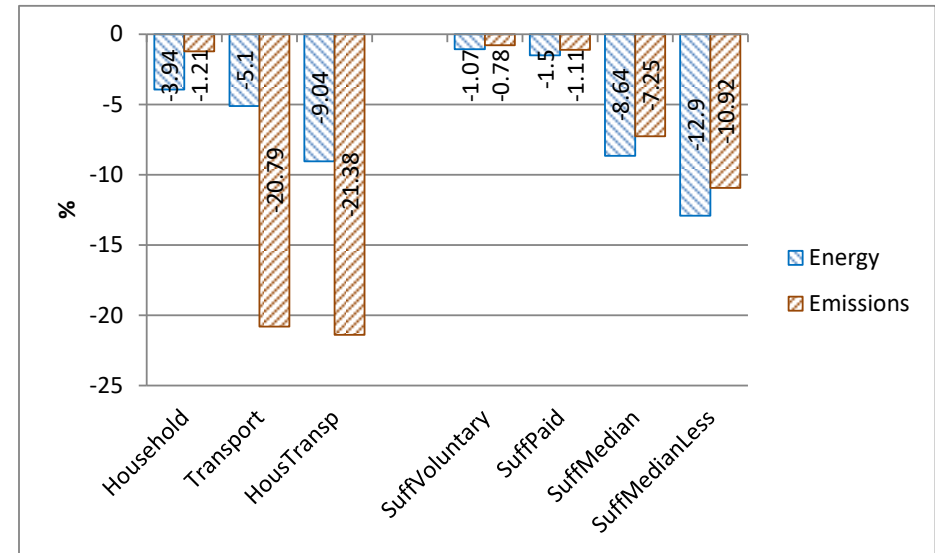

Energijos pakankamumo scenarijų poveikis galutinės energijos vartojimui ir ŠESD emisijoms

Year 2030

Year 2050

Vidas Lekavičius

Vidas.Lekavicius@lei.lt

Šildymo dienolaipsnių sumažėjimas (2022 m. palyginti su 2021 m.)

